

Els Verds-Alternativa Verda es presenten a les eleccions municipals a Barcelona

written by Redacció Unilateral | 17 de març de 2023

L'històric ecologista Santiago Vilanova Tané (Olot, 1947), exdiputat del Parlament de Catalunya, serà el candidat a l'alcaldia pel partit Els Verds-Alternativa Verda, fundat el 1983, i pioner de l'ecologia política. L'acompanyen en la llista destacats fundadors de l'organització junt amb ecofeministes, activistes en defensa del benestar animal, de l'arquitectura bioclimàtica, del naturisme i de les energies renovables.

Vilanova viu al Raval i és periodista, escriptor i consultor ambiental. Col·laborador en les pàgines d'opinió d'*El Punt-Avui*, *Diari de Girona*; *La Vanguardia-Natura*, *Nació Digital* i *L'Unilateral*. Va ser director de *Diari de Barcelona* durant el període autogestionari (1983-84), Premi Ciutat de Barcelona de Periodisme 1983; director de Gea-Consultors Ambientals i fundador de l'associació Una Sola Terra, organitzadora de més de 50 simposis i jornades internacionals per tractar els principals problemes ecològics del planeta i sobre el canvi climàtic.

Cofundador del Col·lectiu de Periodistes Ecologistes de Catalunya i director de la revista ecologista *Userda*. Ha escrit una vintena de llibres entre els quals destaquen els relacionats amb els tres grans accidents nuclears: *El síndrome nuclear. El accidente de Harrisburg y el riesgo nuclear en España* (1980); *Chernóbil: el fin del mito nuclear* (1988) i *Fukushima, el declive nuclear* (2012). Va guanyar el II Premi Xarxa d'Assaig 1978 com a coautor de *El combat ecologista a Catalunya*, amb un jurat integrat per Ernest Lluch, Isidre Molas i Xavier Rubert de Ventós, i el XVI Premi Xarxa 1990 amb

L'onada ecològica, amb un jurat format per Albert Balcells, Max Cahner, Ernest Lluch i Josep M. Ainaud de Lasarte. Ha escrit tres novel·les ecologistes: *El secret d'Hiva Oa*, sobre l'obra de Paul Gauguin; *Acció Paral·lela*, sobre les noves tecnologies de control social; *L'ull blau de Sibèria* (XXV Premi de narrativa Sebastià Juan Arbó), sobre la defensa del llac Baikal, i *L'ànima del volcà*, inspirada en els volcans mítics del planeta. El seu darrer assaig *L'emergència climàtica a Catalunya. Revolució o col·lapse* analitza l'impacte del canvi climàtic sobre el territori a partir de les entrevistes i declaracions dels més destacats ecòlegs.

Va ser membre del Consell de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Barcelona. És membre d'ECOROPA (European Network for Ecological Reflection and Action", fundada per Denis de Rougemont, que agrupa intel·lectuals del pensament ecologista, científics i bioregionalistes europeus, i de l'associació Journalistes-écrivains pour la Nature et l'Écologie. Ha estat impulsor de la secció d'Ecologia de l'Ateneu Barcelonès de la que va ser elegit ponent el 2015 per una majoria dels seus membres. Entre les seves afeccions està la pintura (el Museu de la Garrotxa va organitzar una mostra antològica de les seves obres el 2016) i la lírica.

Carta de Santiago Vilanova, l'alcaldable dels Verds

L'ecologisme responsable al govern de la ciutat de Barcelona, ara és el moment

"No hi ha res més poderós que una idea a la qual li ha arribat el moment".

(Victor Hugo)

Benvolguts i benvolgudes electors i electores; barcelonins i barcelonines.

Per què presentem una llista ecologista independent a l'Ajuntament de Barcelona?; per què us proposem deixar de

votar els partits polítics ja coneguts i optar pel vot verd?; quina és la nostra diferència envers els partits d'esquerres i de dretes que es presenten per governar la ciutat de Barcelona; quin és el full de ruta i el nostre programa que concertarem si entrem en el govern de la ciutat?

Alternativa Verda (Moviment Ecologista de Catalunya) es va fundar el 28 d'octubre de 1983 i es va refundar el 16 de juliol de 1999 amb el nom d'Els Verds-Alternativa Verda. L'objectiu va ser i és defensar el territori de les activitats econòmiques destructives i de les contaminacions dels recursos naturals, protegint i millorant la qualitat de vida de la població mitjançant l'acció local. Una altra fita era i és homologar-nos internacionalment amb els partits verds constituïts en la majoria de països i regions d'Europa i del món. No pot ser que una ciutat com Barcelona no tingui una representació de l'ecologia política en el govern de la ciutat.

Durant dues dècades vam ser el primer partit extraparlamentari de Catalunya fins que Iniciativa per Catalunya va afegir el genèric "verds" en el seu nom (ICV), fet que va confondre ideològicament l'electorat. Ara volem recuperar la nostra identitat sabent que serem l'únic partit ecologista i ecofeminista que presenta una llista a Barcelona.

Vam ser els pioners de l'ecologia política

La mitigació i adaptació al canvi climàtic és el repte més gran de la història de Catalunya i de la Humanitat. La transició energètica que comporta aquest repte ens obliga a un canvi radical de les formes de viure, consumir i treballar. Les mesures pal·liatives que s'han d'aplicar afecten especialment les grans ciutats; el seu urbanisme i la seva mobilitat. Es tracta d'un projecte en comú de resiliència que comença en el nostre districte, el nostre barri i la nostra ciutat.

En els anys 80 i 90 érem pioners en defensar les energies del Sol, la desnuclearització, l'arquitectura bioclimàtica, l'economia ecològica i l'agricultura ecològica. Avui, part del nostre programa i de les nostres reivindicacions s'han convertit en una allau de publicitat i eco-blanqueig generat per les grans corporacions energètiques però també pels partits polítics i per les institucions. Celebrem que aquelles propostes nostres siguin d'actualitat. Cal, però, saber distingir els continguts dels missatges i els seus emissors; que no ens donin gat per llebre.

Les nostres institucions, com la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona, i també les grans corporacions energètiques, parlen i parlen de sostenibilitat i emergència climàtica. Són sofismes publicitaris que amaguen la continuïtat d'unes estructures de governança obsoletes i continuïstes; estructures, especialment de caràcter econòmic i fiscal, que impedeixen que els canvis radicals que, inevitablement, s'han de fer avancin de forma ràpida i eficient.

Barcelona, una de les ciutats més contaminades d'Europa

Tots els governs que ha tingut Barcelona durant la transició democràtica són responsables de la degradació que ha patit l'aire que respirem. Aquesta contaminació ens escurça anys de vida i malmet les nostres capacitats cognitives. A escala mundial, segons l'OMS, la pol·lució de l'aire provoca 4,2 milions de morts cada any. A Barcelona es podrien evitar prop de 700 morts cada any, segons investigadors de l'Institut de Salut Global; els nivells de diòxid de nitrogen (NO₂) i de partícules en suspensió fines (PM₁₀, PM_{2,5}) i ultrafines, benzè, ozó i benzopirè se situen entre els més elevats de les ciutats europees. Aquestes partícules arriben als pulmons i s'introdueixen al corrent sanguini i provoquen problemes cardiovasculars, ictus, infarts de miocardi i mortalitat prematura.

El Tribunal de Justícia de la UE ha condemnat Espanya per

l'incompliment sistemàtic de la norma comunitària de qualitat de l'aire a Madrid i Barcelona. La nostra ciutat i l'àrea metropolitana solen sobrepassar els llindars de seguretat de NO₂ fixats en 40 micrograms per metre cúbic i vulneren l'article 13 de la Directiva 2008/540/CE. Vivim, atrapats, en una de les capitals més contaminades d'Europa. Els llindars recomanats per l'OMS no haurien de superar els 10 micrograms.

Les anomenades Zones de Baixes Emissions (ZBE) han resultat ser un fracàs a causa de la manca de concertació social, com ha passat en altres decisions unilaterals del govern local per pacificar el trànsit. Cada dia entren 1 milió de vehicles a la ciutat; 350.000 del voltant de Barcelona.

La descontaminació de l'aire de Barcelona només la solucionarem fent baixar un 30% l'ús del cotxe amb mesures com fomentar el transport públic; les tarifes gratuïtes o reduïdes; impulsar el transport de mercaderies per tren; acabar la remodelació de l'estació de la Sagrera i la connexió amb l'AVE amb l'aeroport; incrementar el cotxe i la moto elèctrics amb instal·lacions suficients de recàrrega; millorar els carrils bici amb una visió metropolitana; més illes de vianants i noves zones verdes. Si no avancem en un pla integral per una mobilitat no contaminant, correm el risc que haguem d'implantar polítiques més dràstiques com el peatge d'entrada que ja s'aplica a Milà i Estocolm.

Ara és el moment de l'ecologisme responsable

L'arbrat i els boscos, com els animals, fomenten el nostre benestar. Cal agilitzar la construcció d'un nou centre d'acollida d'animals de companyia per millorar la gestió i les condicions del seu benestar. És urgent incrementar els espais d'esbarjo per a gossos. Cal pujar al mirador de la Torre Glòries per comprovar el dèficit de verd urbà que patim. Els arbres només cobreixen el 8,4% de la superfície de la ciutat quan haurien de cobrir com a mínim el 30%, el que evitaria un terç de les morts pel fenomen anomenat "illa urbana de calor".

Cal també connectar els grans espais que tenim al voltant de Barcelona com els dels rius Besòs i Llobregat, Collserola i la Serra de Marina. Aquestes mesures reclamen una forma de governar ferma però alhora transversal i dialogant, amb una visió metropolitana.

Els Verds-Alternativa Verda ens presentem perquè ara és el moment de fer entrar l'ecologisme responsable al govern de la ciutat. Mai l'ecologia havia estat tan present en els mitjans de comunicació i en la publicitat dels béns de consum. Mai però, s'havia marginat tant la veu de l'ecologia política. Ens presentem, doncs, per defensar l'autonomia del pensament ecologista i el nostre projecte de país. És necessari que Catalunya tingui, com tenen altres estats i regions europees, un partit verd amb capacitat de govern que pugui ajudar a resoldre, sempre amb consens i diàleg, els grans problemes de Barcelona, com la greu contaminació que pateix.

Ens presentem perquè ara és el moment de fer aquest servei a la ciutat. Els candidats mediàtics que dominaran la campanya electoral estan lligats a un model de desenvolupament que únicament afavoreix als grans monopolis i incrementa la injustícia social. Cal exigir la llibertat d'expressió dels que som crítics amb el model consensuat per les forces polítiques dominants.

La manca d'habitatges dignes, solejats i accessibles per als joves és un problema generacional que també ens motiva. Els Verds impulsarem un acord entre l'administració de l'Estat, Generalitat, ajuntaments de l'entorn metropolità i sectors professionals implicats de manera permanent per poder garantir una oferta ampla i diversificada en preus i superfícies a la metròpolis de Barcelona. Aquest acord a llarg termini és l'única forma que pot garantir una oferta d'habitatge més accessible a la gent jove i a persones amb menys recursos econòmics.

Us proposem votar Els Verds-Alternativa Verda per a una nova

governança. L'organització de l'Ajuntament de Barcelona no és útil ni eficaç per aconseguir els 17 objectius de l'anomenat desenvolupament sostenible (l'Agenda 2030 aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides) i per complir la Llei de Canvi Climàtic del Govern de la Generalitat. Aquests objectius són: fi de la pobresa; fam zero; salut i benestar; educació de qualitat; igualtat de gènere; aigua neta i sanejament; energia neta i assequible; treball digne i creixement econòmic (creixement que qüestionem si no és just i protector dels béns comuns naturals); indústria, innovació i infraestructures; reducció de les desigualtats; ciutats i comunitats sostenibles; consum i producció responsables; acció climàtica; vida submarina; vida terrestre (respectant la biodiversitat); pau, justícia i institucions sòlides; aliança pels objectius (és a dir, concertació social).

La Llei del Canvi Climàtic (16/2017, del 1r d'agost) ens obliga al fet que el 2050 la producció elèctrica sigui generada mitjançant les energies renovables. El consum energètic de Barcelona depèn de les nuclears d'Ascó I i II i Vandellòs II que s'han de tancar el 2035 (quan s'havia previst pel 2027) i que actualment produeixen el 80% de l'electricitat de Catalunya. El repte, doncs, és extraordinari i és inevitable que la nostra ciutat assumeixi el seu compromís per aconseguir aquest objectiu.

No podem fer front a la transició energètica amb les estructures polítiques vigents, que solen ser contradictòries. Per exemple: les sis tinències d'Alcaldia entren en continus conflictes d'interessos i tenen models de ciutat diferents que bloquegen les decisions. L'Àrea d'Ecologia, Urbanisme, Infraestructures i Mobilitat diu defensar la sostenibilitat, però la d'Economia, Treballi, Competitivitat i Hisenda ens entrega als lobbies energètics i digitals que reclamen més i més creixement. La regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica és contradictòria amb els objectius de la de Turisme i Indústries Creatives. La de Salut, Envel·liment i

Cures no contempla en una mateixa gestió la salut humana, l'animal i de l'entorn.

Els deu districtes de la ciutat i els 73 barris no poden participar de forma directa en la gestió que es dissenya des de la regidoria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica. Tampoc no existeix una transparència informativa de l'estat ambiental i de l'aire de cada barri, a la qual tenen dret els seus habitants.

Proposem una reorganització de les tinències i de l'arbre jeràrquic de l'organigrama municipal en funció de l'emergència climàtica; així com d'una reforma de les ordenances municipals, començant per l'ordenança Solar de 1999.

Cal introduir un codi d'ètica ecològica per a les empreses que es presentin als concursos públics.

Una auditoria energètica i ecològica

Si entrem a l'Ajuntament de Barcelona, proposem reclamar una auditoria ambiental i energètica per tenir un coneixement real de la situació de cada districte i de cada barri en els temes relacionats amb el reciclatge, el consum d'aigua i d'electricitat; les zones verdes; els nivells de contaminació de l'aire i l'estat de salut animal. La situació de la incineradora és un greu problema ambiental que caldrà resoldre amb urgència. La nostra proposta és tancar-la, com reclama la Plataforma per la Qualitat de l'Aire, i accelerar el reciclatge dels residus (generem 1,17 quilos al dia per habitant; 1,5 milions de tones a l'any), que està en el 40%. La xemeneia de la incineradora aboca més de 326.000 tones de diòxid de carboni cada any (equivalent al 10% de tots els vehicles de Catalunya). En els seus forns s'hi cremen 363.000 tones de residus domiciliaris i comercials a l'any (40 tones cada hora del dia i de la nit!) i genera més de 80.000 tones d'escòries i cendres tòxiques. La "planta integral de valorització de residus", com s'anomena, gestionada per Tersa,

no aconsegueix cremar els residus de forma permanent a més de 850 graus centígrads, fet que pot provocar l'emissió de gasos amb nivells perillosos de dioxines i furans altament cancerígens.

A partir de l'auditoria ambiental es destinarien les inversions a fer les reestructuracions en l'organigrama de cada districte. Avancem que Ciutat Vella requerirà una governança específica i triplicar el pressupost per millorar la seguretat i neteja. El centre de Barcelona, on estan ubicades les institucions culturals més rellevants, reclama un pla especial per a la seva dignificació, començant per les Rambles.

El port ha de ser gestionat amb criteris ambientals i energètics mitjançant una coordinació i governança conjunta. Les terminals de creuers i metaners i els magatzems de substàncies altament tòxiques i perilloses han de ser gestionats de forma responsable per a evitar greus fuites i accidents.

Aquesta auditoria seria l'equivalent a definir conjuntament la "petjada ecològica" i la "capacitat de càrrega" de Barcelona. Cap municipi europeu, excepte Munic, utilitza la metodologia de la "petjada ecològica" com a eina bàsica de la gestió ambiental. La petjada es mesura per les hectàrees de territori que corresponen a les necessitats creades pel consum de la població (productes forestals, aliments agrícoles, consum energètic i construcció). La "capacitat de càrrega" es defineix com la màxima població que pot suportar el territori perquè no s'alteri la seva productivitat. La "capacitat de càrrega" de Catalunya ja és equivalent a una població de 20 milions d'habitants, segons els experts i la "petjada ecològica" del nostre consum i necessitats equivaldria a entre 5 i 6 vegades la superfície del país. Hi ha paràmetres, però, que encara no s'han pogut quantificar, com l'allau turística.

Un estudi fet per Ferran Relea i Anna Prat per a la Comissió

de Medi Ambient i Serveis Urbans de l'Ajuntament de Barcelona el 1996 va definir que la "petjada ecològica" de cada barceloní i barcelonina era de 3 a 3,5 hectàrees per càpita l'any. A Barcelona tenim el 75% de terreny construït i una població d'1.636.193 (dades de 2022).

El repte de la sobirania energètica

També reclamem un Pacte Metropolità per a la Transició Energètica coordinat amb l'aeroport del Prat, el port i els municipis metropolitans. Entre els objectius d'aquest pacte estaria la creació de bancs de terres; el foment dels horts urbans i terrats verds, l'extensió de l'energia solar tèrmica i fotovoltaica; la rehabilitació energètica dels habitatges i edificis públics, que facilitarà milers de nous llocs de treball; el foment de l'agricultura biològica i la protecció de la biodiversitat del litoral i de les desembocadures del Besòs i del Llobregat.

Respecte a la creixent demanda de l'autoconsum mitjançant l'energia solar tèrmica i fotovoltaica cal facilitar i simplificar els processos de tràmits administratius (hi ha retards de 6-8 mesos per a instal·lacions que es construeixen en pocs dies); incentivar bones pràctiques dels tècnics i millorar la informació sobre les comunitats ciutadanes d'energia; integrar els sistemes d'autoconsum en els edificis públics municipals; bonificar els projectes solars mitjançant rebaixes de l'Impost sobre béns immobles (IBI) i sobre les construccions, instal·lacions i obres (ICIO).

El fracàs de la comercialitzadora d'energia elèctrica pública Barcelona Energia, creada el 2018, que únicament ha aconseguit 1.500 clients particulars dels 20.000 previstos, s'ha de revertir transformant-la en productora d'energia. Havia de tenir un paper actiu en el mercat energètic i liderar la transició cap a una sobirania energètica de la ciutat. Tot i que l'Ajuntament diu que comercialitza energia verda aquesta deixa de ser-ho en fusionar-se amb la producció elèctrica

provinent de la incineradora. L'electricitat verda produïda per la placa solar del Fòrum no resulta suficient per justificar-ho.

“No hi ha res més poderós que una idea a la qual li ha arribat el moment”, va escriure Victor Hugo. Aquesta idea és la d'un model de desenvolupament ecològic basat a disminuir el consumisme, afavorir la justícia social i fer realitat la democràcia participativa dels barris per mitigar i adaptar-nos al canvi climàtic. Barcelona ha de contribuir com a ciutat mediterrània a fer possible aquest repte del qual depèn la nostra supervivència. Per fer front a tantes deficiències i publicitat enganyosa cal la nostra presència a l'Ajuntament.

Ara és el moment de votar l'ecologisme responsable.
Moltes gràcies.

Santiago Vilanova i Tané.
Alcaldable del partit ecologista
Els Verds-Alternativa Verda